

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Victor Boico, Anatolie Țurcan,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din Chișinău din 19 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui

Tacu Nicolai XXXXX,

născut la XXXXX, originar din r-nul XXXXX, domiciliat în s. XXXXX, r-nul XXXXX

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 09.12.2016-până la 29.06.2017; (instanța de fond);

2. de la 22.08.2017 - până la 19.10.2017; (instanța de apel);

3. de la 02.03.2018 - până la 12.06.2018; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 29 iunie 2017, Tacu Nicolai a fost condamnat în baza art. 27,145 alin. (1) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul lui Tacu Nicolai în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei în sumă de 1 187 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Tacu Nicolai în decursul a mai mulți ani a agresat-o fizic și psihic pe soția sa Tacu Svetlana, amenințând-o cu răfuială fizică și cu moartea, o alunga din locuință, ultima fiind nevoită să fugă de acasă.

La 02 iulie 2016 aproximativ la orele 13⁰⁰ Tacu Nicolai aflându-se la domiciliul său din s. XXXXX, r-nul XXXXX, a inițiat un conflict cu soția sa Tacu Svetlana, unde a înjurat-o cu cuvinte necenzurate și a amenințat-o cu moartea. Amenințările i-au provocat părții vătămate stări de frică pentru propria viață din care cauză a părăsit locuința, deoarece Tacu Nicolai de mai multe ori a amenințat-o că-i va curma viața prin explozia casei.

Ulterior, la 09 iulie 2016, în intervalul orelor 22⁰⁰–23⁰⁰, aflându-se la domiciliu având intenția să o omoare pe Tacu Svetlana prin explozia casei, profitând de faptul că ultima s-a culcat, Tacu Nicolai a deschis robinetul buteliei de gaz și a plecat de acasă, însă, din cauze independente de voința sa scopul urmărit nu s-a produs deoarece Tacu Svetlana simțind miros de gaz, s-a trezit și a închis butelia.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri inculpatul și avocatul acestuia Rusu N., care au solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea apelurilor declarate au invocat următoarele argumente:

- probele cercetate au fost eronat interpretate;
- din materialele cauzei rezultă că între soții Tacu a avut loc un conflict, însă nu s-a confirmat intenția inculpatului de a-și omorî soția;
- în speță nu a fost probată concluzia precum că inculpatul cunoscând că soția sa doarme a deschis robinetul de la butelia de gaz cu scopul de a o omorî, or însăși partea vătămată a declarat că după cearta cu Tacu N. dânsa a plecat de acasă și a revenit doar după plecarea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017, apelurile declarate au fost admise, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Tacu Nicolai a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27,145 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Cererea acuzatorului de stat privind încasarea din contul lui Tacu Nicolai în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei în sumă de 1 187 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat că, concluziile instanței de fond referitor la vinovăția inculpatului nu corespund materialelor cauzei, iar declarațiile inculpatului, părții vătămate și martorilor au fost eronat apreciate.

În continuare instanța de apel analizând probele administrate în conformitate cu prevederile art. 27,99-101 Cod de procedură penală, a conchis că în speță vina lui Tacu N. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27,145 alin. (1) Cod penal nu s-a constatat.

În consecință Colegiul penal a conchis că acțiunile lui Tacu N. reprezintă o neatenție a acestuia asupra folosirii obiectelor ce reprezintă un pericol pentru sănătatea celor din jur, acțiuni ce pot fi săvârșite de orice locatar care folosește aparate de uz casnic atât pe bază de electricitate, cât și pe bază de substanțe inflamabile, iar certurile permanente între soți au dus la o neîncredere a părții vătămate în existența acestor acțiuni din neatenție din partea soțului său. Instanța

de fond constatând faptele indicate în rechizitoriu, conform cărora Tacu Svetlana s-a culcat, iar Tacu Nicolae având intenția de a o omorî prin explozia casei, nu a ținut cont de faptul că de fapt partea vătămată s-a culcat într-o altă încăpere izolată, decât cea unde se afla butelia de gaz, adică în bucătăria de vară. Prin urmare, Colegiul a menționat că toate aceste circumstanțe denotă, că urmărirea penală a purtat un caracter tendențios având scopul de a învinui o persoană în tentativă de omor.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, cu recurs ordinar a contestat-o acuzatorul de stat, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită, casarea acesteia, cu menținerea sentinței de condamnare.

În argumentarea soluției solicitate s-au invocat următoarele argumente:

- instanța de apel nu s-a pronunțat și nu a analizat fiecare probă separat;
- probele prezentate de acuzare au fost respinse fără o argumentare plauzibilă, fiind încălcate prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- instanța de apel neîntemeiat și-a bazat hotărârea pe depozițiile inculpatului, deoarece afirmațiile acestuia sunt combătute prin declarațiile părții vătămate și martorilor Meșină N., Deliu T. și Tacu A.

- depozițiile inculpatului precum că a vrut să aprindă aragazul pentru a-și prepara un ceai, dar a auzit un claxonat de mașină a ieșit repede și a uitat să închidă butelia de gaz, urmează a fi apreciate critic, deoarece aceste afirmații sunt combătute prin declarațiile martorului Tacu A., care a menționat, că inculpatul i-a spus că a dat drumul la gaz;

- instanța de apel nu și-a argumentat concluzia privind achitarea lui Tacu N., iar prin aprecierea eronată a probelor prezentate de acuzare a comis o eroare de fapt, fiind neglijate probele acuzării.

7. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din prevederile alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, instanța

de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 aceluiași Cod.

În conformitate cu art. 427 Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel în baza temeiurilor stipulate expres în acest articol.

În speță, se atestă că procurorul invocă temei pentru declararea recursului prevederile pct. 6) alin. (1) art.427 Cod de procedură penală și anume, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Însă, în argumentarea recursului ordinar declarat la caz, procurorul susține că decizia instanței de apel urmează a fi casată, deoarece contravine probelor administrate și examinate de către instanțele de judecată, iar prima instanță a apreciat corect probele acușării, constatând vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, respectiv apelul a fost greșit admis.

Așa dar, temeiul pentru recursul invocat de către recurent prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în cauza supusă judecării, este aplicabil atunci când instanța de apel și nu și-a motivat întemeiat hotărârea judecătorească.

Adică, este necesar ca hotărârea pronunțată să fie motivată atât în fapt, cât și în drept.

În atare situație, Colegiul penal respinge ca nefondate alegațiile recurentului și reiterează că invocarea unor pretinse erori admise la etapa judecării cauzei de instanța de apel, urmează a fi precedate de o motivare corespunzătoare privind esența acestora și indicarea expresă a circumstanțelor cauzei cărora sunt subsecvente.

Verificând hotărârea atacată, Colegiul lărgit apreciază că aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor impuse de art. 6 CEDO.

De asemenea, instanța de recurs în prezenta speță nu acceptă criticile recurentului, precum că hotărârea instanței de apel este una nemotivată și ilegală, deoarece nu au fost luate în considerație probele prezentate de către partea acușării.

Tot aici, urmează să se menționeze, că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, unde sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale de achitare, în cazul în care fapta persoanei nu întrunește elementele infracțiunii incriminate, adică așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza dată. Instanța de apel fiind investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că în privința lui Tacu N. urmează a fi pronunțată o hotărâre de achitare, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin urmare, contrar celor invocate de către procuror, Colegiul penal verificând suplimentar lucrările dosarului, remarcă că judecând apelul instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, cercetând materialele dosarului, adoptând în consecință o soluție corectă de casare a sentinței și adoptarea unei noi hotărâri prin care Tacu N. a fost achitat.

Tot la acest capitol, instanța de recurs reține că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, respectiv hotărârea cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la caz, la admiterea apelurilor declarate de către inculpat și apărătorul său, cu casarea sentinței și adoptarea unei noi hotărâri de achitare.

În acest context, Colegiul reține, că instanța de apel justificat a reținut, că din probele prezentate de partea acuzării în susținerea învinuirii înaintate inculpatului în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, nu se confirmă vinovăția acestuia și anume intenția directă de a săvârși omorul unei persoane. În susținerea acestor raționamente, instanța de recurs notează, că procurorul a solicitat primei instanțe de a audia în calitate de martori pe Deliu T., Tacu A., Guțuleac E., Meșină V. și Meșină N., ce ar confirma faptele incriminate ultimului.

Astfel, fiind audiată în ședința de judecată în prima instanță martorul Deliu T. a declarat, că a adăpostit-o pe partea vătămată de câteva ori din cauza că inculpatul era agresiv și o alunga de acasă. Personal nu a văzut ca Nicolai să o lovească pe Svetlana, dar a auzit când acesta o numea cu cuvinte urate (f.d.130).

Din declarațiile martorului Tacu A., rezultă că în luna august 2016 pe la orele 20⁰⁰- 21⁰⁰ ea se afla în drum cu Guțuleac E. când pe lângă ele la o distanță de 6-7 m. a trecut Tacu N. și „a spus ceva de gaz” dar ce anume nu a înțeles (f.d.131).

Martorul Guțuleac E. a relatat că Tacu Sv. deseori povestea că nu se împacă cu soțul, între ei apăreau conflicte pe motiv că Nicolai servește băuturi alcoolice și face scandal, o înjură. Tot Svetlana i-a povestit că din cauza soțului a plecat de acasă. Când era pe șes cu Tacu Ana pe lângă ele a trecut Nicolai și ceva le-a spus, dar ce anume nu a înțeles, deoarece era la o distanță de aproximativ 10 m. de ele.

Meșină Vasilisa a declarat instanței de fond că între Svetlana și Nicolai deseori aveau loc conflicte. Svetlana de mai multe ori a înnoptat la ea, dar dimineața se împăcau. Svetlana i-a spus că Nicolai nu o bate, dar o numea cu cuvinte urate. De la Svetlana a aflat că Nicolai intenționat a deschis aragazul și bănuia că a dorit astfel să o omoare. (f.d. 63, 131).

Rezultând din declarațiile martorilor acuzării, în opinia Colegiului, instanța de apel întemeiat a considerat, că acestea de fapt nu confirmă învinuirea incriminată și anume, că Tacu Nicolai intenționat urmărind scopul de a o omorî pe Tacu Svetlana prin explozia casei, a deschis aragazul și a plecat de acasă, or toți au relatat doar despre faptul că între soții Tacu relațiile erau tensionate și deseori apăreau conflicte. Mai mult martorii audiați au declarat că despre faptul că aragazul era deschis au aflat de la Tacu Svetlana, care bănuia că Tacu Nicolai astfel a dorit să o omoare.

Tot aici Colegiul lărgit reține ca fiind justă concluzia instanței de apel prin care s-a menționat că din materialele cauzei nici de cum nu rezultă că Tacu N. a urmărit scopul indicat în rechizitoriu, or în cazul în care acesta ar fi deschis aragazul cu scopul de a se produce o deflagrație, dânsul în noaptea respectivă nu era să revină la domiciliu, cu atât mai mult să se culce în aceeași construcție (casa de locuit) unde era amplasat aragazul și butelia.

La fel, corect instanța de apel a reținut, că în acea seară partea vătămată nu a dormit în casă unde se afla aragazul și butelia, dar în bucătărie, fapt confirmat prin depozițiile părții vătămate, încăperea dată fiind o construcție auxiliară separată de casă (f.d.22, 25-29).

În continuare analizând depozițiile părții vătămate Colegiul lărgit atestă, că din conținutul acestora rezultă că Tacu Svetlana în acea seară (09.07.2016) a stat de vorbă în drum cu Tacu A. și Guțuleac E., după care pe la orele 20⁰⁰ a revenit acasă. Când a ajuns acasă nu a intrat în casă să verifice dacă soțul este acasă sau nu, dar a mers direct în bucătăria de vară, unde dormea, care se află lângă casă și a hotărât să se culce. În jurul orelor 22³⁰ din cauza că îi era frig a mers în casă pentru a lua o plapumă unde a simțit miros de gaz și a văzut că două ochiuri la aragaz erau deschise și emanau gaz. Pe aragaz era un ceainic cu apă. Dimineața pe la orele 06³⁰

l-a văzut pe Nicolai prin ogradă care era în lenjerie. Tot aici instanța de recurs mai reține, că partea vătămată în declarațiile date la urmărirea penală nu a exclus versiunea înaintată de inculpat referitor la faptul că dânsul a pus fierbătorul și a uitat aragazul deschis (f.d.42-43; 128-129; 161).

Rezultând din materialele cauzei, Colegiul conchide că, acuzatorul de stat nu a prezentat nici o probă concludentă, care ar confirma că Tacu N. cunoștea locul unde se afla soția sa în momentul în care a deschis aragazul, or reieșind din depozițiile inculpatului, părții vătămate și martorilor audiați rezultă, că Tacu Sv. deseori când se certa cu Tacu N. pleca și dormea la vecini sau la rude, iar în ziua respectivă a avut loc o certă.

În concluzie, instanța de recurs reține că soluția instanței de apel este pe deplin argumentată, iar probele prezentate de acuzare nu confirmă învinuirea înaintată și nu combat versiunea inculpatului, care susține că a uitat aragazul deschis și despre acest fapt i-a comunicat martorului Tacu A. pentru ca aceasta să o anunțe pe soția sa, iar în asemenea caz, afirmarea unei stări, nu poate fi acceptată ca adevăr fără a fi confirmată prin probe incontestabile.

La acest capitol Colegiul lărgit mai reține, că în cazul în care Tacu Nicolai ar fi urmărit scopul de a-și omorî soția prin explozia casei dânsul nu ar fi comunicat martorului Tacu Ana că a deschis gazul.

Totodată, instanța de recurs mai relevă, că sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost în lăturate și apreciate în mod corespunzător.

În continuarea celor expuse, Colegiul menționează că vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penal.

Ținând cont, de cele relevate supra, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind juste concluziile instanței de apel, învederând cumulul de probe, circumstanțele cauzei existente, descrise și reținute, că nu s-a confirmat prin probe exacte și neîndoielnice, existența intenției directe a inculpatului de a săvârși infracțiunea de omor, iar prima instanță la adoptarea sentinței nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 385 Cod de procedură penală, ce ar permite acesteia pronunțarea unei hotărâri de condamnare în privința inculpatului.

Un alt aspect ce urmează a fi evidențiat de către instanța de recurs, este acel fapt că procurorul în recursul declarat s-a referit exclusiv doar la chestiunea de apreciere a probelor. Mai mult, reieșind din analiza textuală a recursului ordinar declarat, se constată că autorul acestuia expune conținutul a câtorva probe cercetate de instanțele de fond, după care în cele din urmă conchide că acestea constituie un ansamblu probator indubitabil prin care se confirmă vinovăția lui Tacu N. în comiterea infracțiunii imputate. În această ordine de idei, relevante sunt dispozițiile art. 430 pct. (5) Cod de procedură penală, care stipulează că cererea de recurs trebuie să conțină motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 invocate în recurs și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată, prevedere legală ce nu a fost respectată de către procuror, deoarece recursul ordinar declarat de către acesta nu conține motivele și argumentarea ilegalității hotărârii atacate sub aspectul cazului de casare invocat, neindicând în ce constă problema de drept abordată în prezenta cauză, prin urmare Colegiul penal apreciindu-l ca unul declarat formal și bazat doar pe descrierea conținutului probelor, ceea ce este inadmisibil.

Elocvent în acest sens, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblu lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond. În speța deferită judecării nu s-a constatat discrepanța între cele reținute de instanța de apel în vederea achitării lui Tacu N. și conținutul real al probelor sau

ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o redă.

În cele din urmă, Colegiul penal lărgit consemnează că instanța de apel, verificând cele imputate lui Tacu N., a conchis corect că procurorul nu a acumulat și prezentat instanței careva probe verosimile, pertinente și concludente, ce ar demonstra indubitabil intenția inculpatului de comitere a unei tentative de omor.

Având ca reper cele menționate mai sus, Colegiul penal lărgit statuează că soluția instanței de apel privitor la pronunțarea unei hotărâri de achitare pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal în privința lui Tacu N., este întemeiată și corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și motivată, respectiv instanța de apel a apreciat just probatoriul administrat, indicând motivele pe care și-a întemeiat hotărârea adoptată, drept urmare toate criticile din recursul declarat de către partea acuzării, sunt neîntemeiate, astfel acesta urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui *Tacu Nicolai*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 iulie 2018.

Președinte

Nadejda Toma

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Victor Boico

Anatolie Țurcan